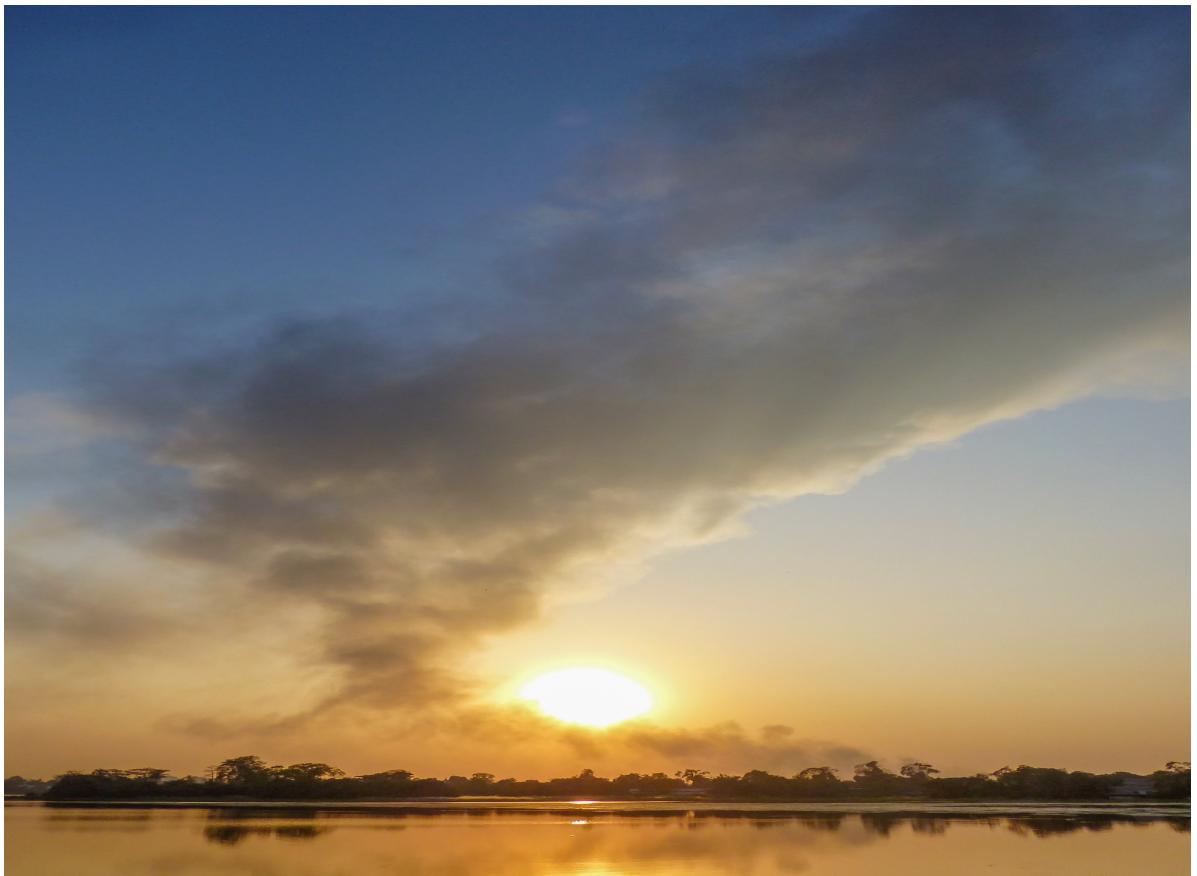

YA ANHTE KARAI KASANG KAW NA HPA
MYIT MADA LU NA TA?
Yakhkak ten ni hta Karai Kasang hpe
kamhpa manoi manat ai lam hte seng ai
Sumrai ni- 9 Gumhpawn

Ka lajang ai,
Rev. Timothy C. Geoffrion, Ph.D., D.D.

TENGMAN AI WENYI LAM- MALI

Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe hkamsha garan kachyan lu hkra myit mada u. Shi a hpung shingkang sali wunli hkamla lu na hpe myit mada nga u.

Mungkan shara law law hta, Hkristan ni tinang a makam masham a majaw ruyak tsinyam hkrum sha nga ai. Ruyak tsinyam ni gaw amyu myu rai nga ai. Kachyi mi sha re ai kaw nna grai laja lana byin wa ai. N mu mada lu ai kaw nna grai nan dandawng wa ai. Shinggyim wuhpung wuhpawng kata, makau de sit kau hkrum ai, ningdang kau hkrum ai lam ni hpe dingyang hkamsha ra nga ai. Kalang lang, grai kaba sawng ai gasat gala ai lam ni a tsinyam hku nna mung tai hkrum nga ai. Ga shadawn, shut shai ai hku jeyang hkrum ai, n ju n dawng hkrum ai, ningkap hkrum ai, zingri zingrat hkrum ai hte kalang lang sat hkrum ai du hkra katut sha nga ai. Ndai zawn kadai mung n kam hkrum sha na re. Raitimung, Yesu Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe rau hkamsha garan kachyan ai lam gaw Hkristan ni a matu ahkaw ahkang langai re ngu nna ban hte ban hkamla wa ai. Ya mung, dai zawn sha myit mada nga ai.

Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe rau hkamsha garan kachyan ai lam gaw kabu gara shiga nan rai nna, lani mi hta shi a hpung shingkang shadan jahkung lu na lam mung rai nga ai.

Tengman ai Wenyi lam 4: Hkristu a tsinyam tsindam hpe hkamsha garan kachyan na hpe myit mada u. Shi a hpung shingkang sali wunli hkamla lu na hpe myit mada nga u. (Roma 8:14-18, 29-30, Hpilipi 2:5-8, Luka 22:42-44, Hebre 5:7, 12:1-2)

Karai Kasang a kashu kasha ni Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe rau hkamsha garan kachyan ai lam

Chyum Laika hta, Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe hkamsha lawm ra na (shing nrai) garan kachyan na matu, anhte hpe matsun da ai lam n nga ai. Raitim, Yesu a hpang kangka sadi dung let hkan nang ai ni a matu, grau hkrum sha wa lu mai lam ni hpe Kasa Pawlu tsun lai wa ai.

Karai Kasang a Wenyi e woi lakawn la ai hkrum mahkrum ni gaw,

Karai Kasang a kashu kasha ni rai nga ma ai....

Kashu kasha rai nga ga yang gaw,

sali wunli hkamla ai ni mung anhte rai nga ga ai;

Hkristu hte rau hpung shingkang hkamla lu hkra,

shi hte rau nni nkri hkrum nga ga yang gaw,

Karai Kasang a sali wunli hkamla ai ni hte,

Hkristu hte rum ai sali wunli hkamla ai ni, anhte rai nga ga ai.

(Roma 8:14, 17)

Matut nna, Hpilipi ni kaw shagun dat ai laika hta, Yesu gaw anhte a kasi ningli rai nga ai lam hpe htawng madun da nga ai. Ning nga shi ka da ai:

Hkristu Yesu hta e rawng ai myit nan,

nanhte hta e mung rawng nga myit ga:

shi gaw Karai Kasang a ahpraw nsam hta pra nga timung,

Karai Kasang hte maren rai nga na shingjawng kashun ai hku n nawn ai sha,

tinang dai shagawm kau nna, *mayam a ahpraw nsam dagraw let,*

shinggyim masha hte bung hkra tai wa sai:

shingrai, masha a gawng shingyan lang let

shi hkum hpe shi shagrit kau nna, si ai du hkra madat mara nga ai.

gaja wa, wudang hta si ai du hkra madat mara nga ai.

(Hpilipi 2:5-8)

Anhte gaw, tsinyam tsindam lam hpe tam na matu n rai nga ai. Raitim, Yesu a hpang hkan na matu shaga la hkrum ai ni rai nga ga ai. Yesu a ntsa kangka sadi dung ai lam gaw anhte kaw tsinyam tsindam du wa na lam rai nga ai. Hpa majaw ta? Hpa majaw nga yang, Karai Kasang hpe mai ai ngu tsun dat ai lam gaw, kalang marang manu jahpu jaw kau ra nga ai. A-gung alau hpe ningdang kau dat ai shaloi, anhte byin mayu ai lam ni hpe n lu galaw kau dat nga ai (shing nrai) anhte galaw mayu ai lam ni hpe tat sum kau ai hku hkamsha mat nga ai. Karai Kasang ra sharawng ai hte sanseng ai lam hpe lata kau ai shaloi, shamyet shanat na dawhkrawng n lawm ai zawn, anhte sak jaw kau ra ai lam ni nga wa ai. Hkristu hte Kabu Gara Shiga a matu anhte hkum hpe apnawng kau ai rai yang, kalang lang anhte hte rau nta masha ni hku nna machyi hkam let sak nawng ra ai lam ni nga wa ai. N kamsham ai ni a lapran, Hkristu hpe kamsham manat jum tek da ai

shaloi, shanhte a n ju n dawng ai lam, ningkap ai lam, kabai kau hkrum ai lam (shing nrai) grai sawng ai lam ni hkrum sha lu wa nga ai.

*Yesu wudang hpai nga yang
Chartres Cathedral, France*

Karai Kasang a myitra hpe apnawng hkansa ai lam a manu jahpu hpe Yesu atsawm sha chye wu ai. Sape tai na matu shaga ai shaloi, ndai lam hpe asan sha tsun dan wu ai:

Bai nlang hte hpe shi tsun mu ai gaw,
Nye a hpang hkan sa mayu ai wa kadai mung,
tinang hkum hpe n dang kau nna,
shani shagu tinang wudang hpai let, ngai kaw hkan nang ru ga.
Tinang a asak hkyela mayu ai wa kadai mung asak sum na ra ai;
nye a jaw e tinang a asak sum ai wa chyawm gaw,
asak hkyela lu na wu ai.
(Luka 9:23-24)

Yerusalem mare de sa ai shaloi, Yesu a hpang hkan nang ai sape ni zawn anhte lu galaw na n rai nga ai. Bai nna, wudang ntsa Yesu hte rau si hkam gwi na mung n rai nga ai. Shi a hpang hkan na matu Yesu shaga ai lam gaw, asak hkrung ai lam rai nga ai. Tinang a tinggyeng asak hkrung taw ai lam ni hte gyit dun nga ai lam ni hpe tawn kau da na matu Yesu sharin achyin ya ai. Yesu hpe anhte a sakhkrung lam a ka-ang daju tawn da let, Yesu hte Kabu Gara Shiga lam a matu apnawng lu ra nga ai. Dai zawn shaga la ai lam hta tsinyam tsindam mung rau lawm wa ai hpe hkamla ra nga ai. Anhte a asak hpe sum kau ai lam gaw, bai lu la na lam rai nga ai.

*Yesu, Getsemane Sun kaw akyu hpyi nga ai
Chartres Cathedral, France*

Getsemane Sun kaw Yesu ndai hku akyu hpyi wu ai:

Wa e, nang ra n yang gaw,
ndai gawm hpe ngai kaw na shalai kau ya e;
raitimung ngai ra ai hku n rai, nang ra ai hku she rai u ga,
ngu nna hpyi wu ai.
Dai shaloi lamu de na lamu kasa langai mi dan pru nna,
shi hpe sa shalan ya wu ai.
Myit masin nachying nni nkri hkrum ai majaw,
shi grau nna akyu hpyi shaja wu ai:
shi a salat mung, sai tum sai pa zawn ga de hkrat lu ai.
(Luka 22:42-44)

Hebre laika ka ai wa gaw ndai mabyin hpe ndai hku tsun shaleng wu ai:

Dai hkinjawng wa gaw,
dinghta hkum shan hte naw pra nga ai nhtoi hte hta,
si ai kaw na shi hpe mawai la lu ai wa kaw,
akyu hpyi ai ga hte tawngban ai ga hpe,
hkrap ngu hkrap ngoi nna myi prawi law law hte nawng ya ngut yang,
shi a hkum tsup ai myit majaw hkap madat la ya ai hkrum nhtawm...
(Hebre 5:7)

Ndai lam gaw hpa hpe tsun mayu ai rai kun? Ahkying aten jahkring mi laman, Getsemane Sun kaw nna wudang ntsa de Yesu pru hkawm sa mat ra ai majaw, Yesu a akyu hpyi ga hpe Karai Kasang madat ya ai ngu, gara hku mai tsun na rai ta? Hkrungrawt ai lam n byin shi yang, sat hkrum ai lam kaw na, yawm htum wudang ntsa zingri zingrat hkrum ai lam ni kaw na Yesu hpe, Karai Kasang hpa majaw n hkyela ai rai ta? Shinggyim masha langai hku nna sadu dung madat mara dik htum, Karai Kasang a kasha nan rai nga ai Yesu hpe, tsinyam tsindam hte si ai lam kaw na n shalawt la ai. Yesu akyu hpyi ai hte hpyinem ai raitim, Karai Kasang n hkyela ai. Hpa majaw rai ta?

Yesu hpe n hkyela ai. Hpa majaw nga yang, Yesu hpe hkyela ai lam gaw Karai Kasang a myitra ai lam n rai nga ai. Mungkan hpe hkyela na matu Kasha hpe si hkamshangun ai lam hpe mahtang Karai Kasang lata wu ai. Dai gaw, Yesu hpe tsinyam tsindam lam ni kaw na shalawt la na hta, grau ahkyak ai lam rai nga ai.

Kawa hpe madat mara ai majaw, ndai lam hpe Yesu hkapla wu ai. Karai Kasang a myitra lam hpe dawjau apnawng wu ai. Dai majaw Yesu a akyu hpyi ga hpe Karai Kasang madat ya wa ai ngu tsun lu nga ai. Yesu gaw, shi hpe tara jeyang nga ai ten hta, shi hpa galaw shangut ra na lam ni hpe Karai Kasang kaw na lu la wu ai. Yesu nni nkri hkamsha let hpyi ai akyu hpyi ga ni gaw, kaman lila n rai nga ai. Tsinyam tsindam kaw na shalawt la na matu akyu hpyi ai hte maren n byin wa ai. Raitimung, tsinyam tsindam ni hpe hkamjan lu na matu n-gun atsam jaw ya ai hpe hkamla lu ai.

Yesu a hpung shingkang sali wunli hpe rau hkamsha lu na lam

Ndai prat htum mat ai shaloi, anhte a tsinyam tsindam ni mahkra mung ngut mat na rai nga ai. Karai Kasang a hpringtsup kup ai hkyehkrang la ai lam hpe Hkristu hte rau anhte hkamla lu na rai nga ai. Shingrai Karai Kasang a kashu kasha ni tai lu na hte Chyoipra ai Wenyi lamwoi ai hpe hkamla lu na rai nga ai. Dai aten gaw anhte ni hpung shingkang sali wunli hkamla lu ai aten nan rai na re.

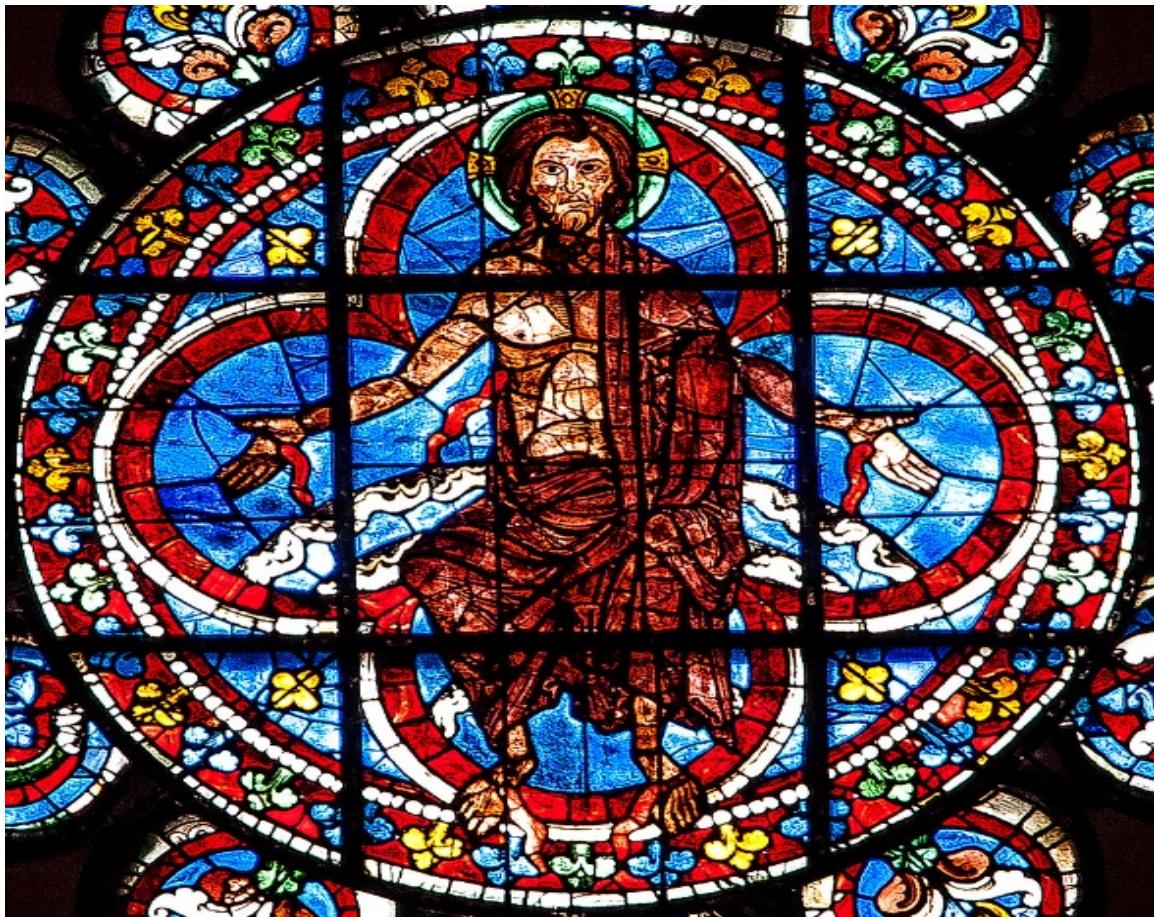
Dai majaw Kasa Pawlu gaw myit nden marai hte ning ngu tsun wa ai:

Kaning rai nme law, ndai aprat na tsinyam tsindam gaw,
anhte kaw e shadan shapraw na ra ai hpung shingkang hte
shadawn n ging nga ai, ngai myit nga nngai.
(Roma 8:28)

Dai zawn re ai hpung shingkang sali wunli hte anhte gingdan ai ni n rai nga ga ai. Tinang hkum tinang shakawn shagrau la na matu mung n mai nga ai. Anhte a hpung shingkang gaw, Karai Kasang a hpung shingkang anhte a kata shadan shadawng ai lam she rai nga ai. Chyeju a marang e sha, Karai Kasang anhte hpe shi kashu kasha ni hku nna shatai la ai lam rai nga ai. Yesu Hkristu hpe kamsham lu na n-gun atsam Karai Kasang jaw ya ai. Shani shagu na anhte a wudang ni hpe hpai lu hkra Karai Kasang galaw ya ai. Chyoipra ai Wenyi gaw anhte hpe sharin achyin ya ai, n-gun atsam jaw ya ai hte woiawn ya nga ai. Karai Kasang hpe, Yesu hpe, bai nna Hkristu a tsinyam tsindam ni hpe garan kachyan gunhpai lu hkra, MAI SA ngu tsun lu na matu chyeju a marang e Karai Kasang anhte hpe shabyin ya ai. Karai Kasang gaw tsawra myit hte anhte a sakhkrung lam hta amu galaw ya ai a majaw, Kawa, Kasha hte Chyoipra ai Wenyi yawng hpung shingkang danhkung wa lu ai. Anhte mung hpung shingkang sali wunli hkamla lu wa ai re.

Shingrai, Pawlu gaw ndai hku lu tsun wa ai:

Kaning rai nme law,
shi a Kasha gaw kahpu kanau lanlak hta e alat ningshawng tai u ga,
 shawng nna chye tawn da ai ni hpe,
shi a Kasha a gawng shingyan hte bung na matu,
 shi shanhte hpe shawng nna san tawn da mu ai:
shawng nna san tawn da sai ni hpe mung shi shaga la mu ai;
 shaga la ma nu ai ni hpe mung,
 shi dinghpring shangun mu ai;
dinghpring shangun ma nu ai ni hpe mung,
 hpung shingkang lu shangun mu ai.
(Roma 8:29-30)

Tatut jailang na Wenyi lam

Chartres Cathedral Nawku Jawng a sinna maga na numri pan hkuwawt hta, Sumsing mungdan tara tingnyang hta dung nga ai Yesu hpe, mu lu nga ai. Hpa baw mu lu a ta? Hpung shingkang hte re ai hkumhkrang gaw hpa hte baw ai ta? Atsawm sha yu ai shaloi, sai ni lwi prwi nga ai hpri maina gayet da ai ta ni hte ningri galun da ai garep hpe mu lu nga ai. Shi hpe kamsham ai mungkan masha ni a yubak mara ni hpe Hkristu a sai ni hte magap ya ai lam, anhte ni yawng hpe, n chyena lu nga ai. Yubak jeyang hkrum na gingdan ai raitim, mara raw dat ya ai lam hpe hkamla lu ai. Mara jeyang na hpe myit mada ai raitim, jeyang na wa mahtang shi hkum shi saknawng kau let hkyehkrang la ai Madu hku nna anhte hpe hkalum la nga ai.

Lahta na pat hkuwawt hpe yu dat ga. Yesu lata hpyan da nna, nang hpe Sumsing mungdan kaw na hkaptau la nga ai hpe mu na re. Yesu a ningma hkang ni gaw na a mara ni a matu manu jahpu jaw kau ya sai hpe sakse madun da nga ai. Nang hpe Wa Karai Kasang tsawra nga ai. Manu dawdan n lu ai kasha Yesu Hkristu a hkrangbung sumla hte nang hpe shabung la sai. Nang gaw Karai Kasang a kasha majing rai sai. Chyoipra ai Wenyi amu galaw nga ai hte nang a prat dingyang hpe matut woiawn, lam madun, shadaw shalan, n-gun atsam jaw ya na re. Shingrai, lani mi na aten hta nang Sumsing mungdan du ai shaloi, Hkristu a hpung shingkang sali wunli hpe hkamla lu wa na rai nga ai.

Kamsham ai a majaw, anhte ni kadai mung tsinyam tsindam n kam hkrum sha na re. Raitimung, Yesu hpang sadu dung let hkan nang ai lam gaw, shi a tsinyam tsindam ni hpe garan kachyan hkamsha ai lam rai nga ai. Nang hpa hpe lata la na ta? Yesu gaw lam, tengman ai hte asak rai nga ai. Shi gaw na a Madu hte Hkyehkrang la ai Wa rai nga ai. Hebre laika hpe ka ai wa ndai hku n-gun jaw ga tsun da nga ai:

Ya ndai hte wa law la ai sakse ni gaw,
anhte hpe sumwi zawn wang kawan da mi ai majaw,
anhte mung, numdaw numdan re ai lit nlang hte hte,
kap loi la ai yubak hpe kau da nna,
makam masham a npawt nhpang hte
jahkum shatsup ya ai wa *Yesu hpe azi yu let*,
anhte gat na matu san da ai lam hpe shakut sharang rai, gat shadu wa ga:
dai Madu gaw, shi a man e ang wa ai *kabu gara ai lam majaw*,
kaya kahpa hkrum ai hpe zawn n nawn ai sha,
wudang lam hpe hkam nu ai rai nna,
Karai Kasang a tingnyang hkra maga de wa dung nga sai.
(Hebre 12:1-2)

Na a prat hta hkrit tsang lam hte tsinyam tsindam ni hpe man-hkrum rai nna, Karai Kasang myitra hte maren, sadu dung kamsham manoi manat let hkawmsa nga lu na matu, nang ya ra nga ai chyeju lam hte n-gun atsam ni hpe Karai Kasang nang hpe jaw ya u ga law.